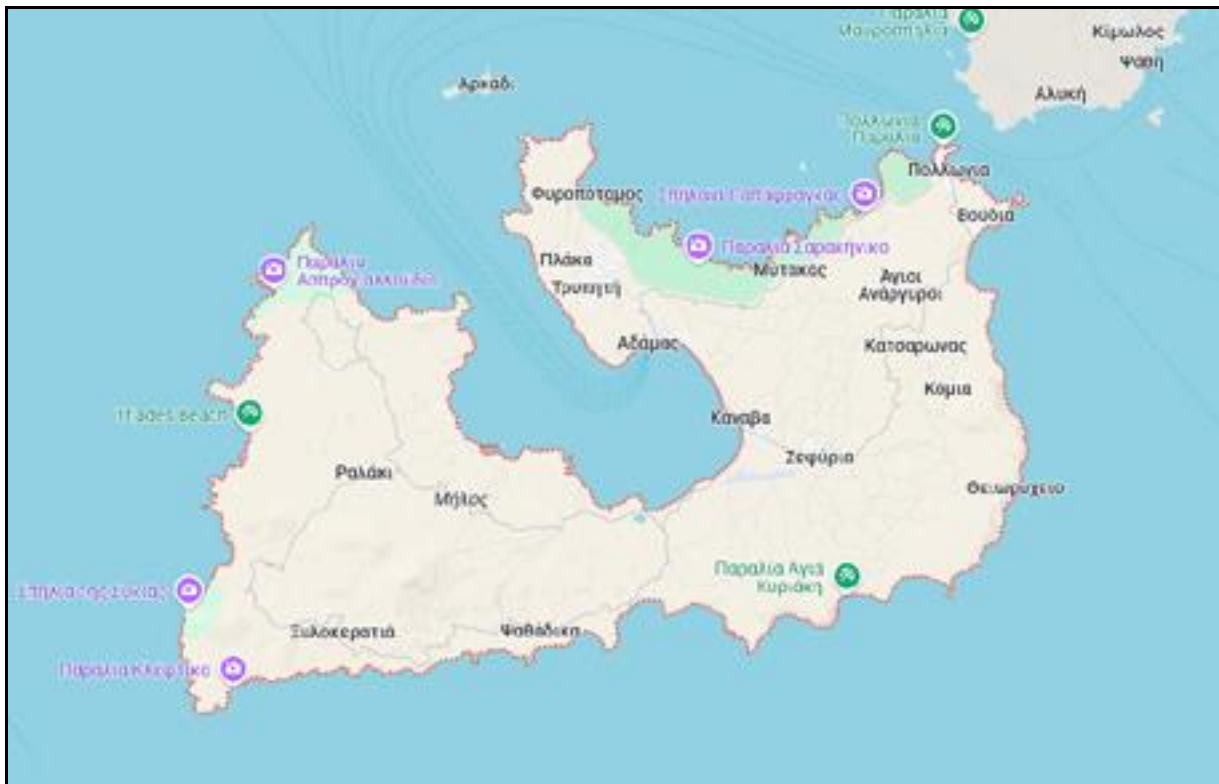

Τάσος Ανθουλιάς

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΗΛΟΥ

Από τους αρχαίους χρόνους
ως το 2020 μ.Χ.

Η Μήλος είναι ηφαιστειογενές ελληνικό νησί.
Είναι το νοτιοδυτικότερο νησί των Κυκλάδων.
Πολύ γνωστό για το άγαλμα της Αφροδίτης της Μήλου.

Η Μήλος έχει σχήμα πέταλου με πολλές παραλίες. Πρωτεύουσα του νησιού είναι η Πλάκα. Βόρεια της Μήλου είναι η Κίμωλος. Η Μήλος δημιουργήθηκε από ηφαιστειακή δραστηριότητα που έλαβε χώρα στο παρελθόν και αποτελεί ένα στρωματοηφαίστειο χωρίς εκρήξεις στους ιστορικούς χρόνους. Οι ηφαιστειακοί βράχοι καλύπτουν τη μεγαλύτερη έκταση του

νησιού. Η ηφαιστειακή δραστηριότητα ξεκίνησε πριν 2-3 εκατομμύρια χρόνια και σταμάτησε πριν 90.000 χρόνια.

Η Μήλος διαθέτει σημαντικό ορυκτό πλούτο, κυρίως βιομηχανικά ορυκτά: μπεντονίτης, περλίτης, ποζολάνη. Και μικρές ποσότητες καολίνης και πυριτικού εξορύσσονται στη Μήλο και εξάγονται σε όλο τον κόσμο. Η Μήλος ήταν πηγή οψιδιανού, ο οποίος χρησίμευε για κατασκευή λίθινων εργαλείων κατά τη νεολιθική εποχή σε όλη την περιοχή γύρω από το Αιγαίο αλλά και γενικά στη λεκάνη της Μεσογείου.

Η ανθρώπινη παρουσία στη Μήλο χρονολογείται στη Μεσολιθική εποχή, την 8η χιλιετία π.Χ. Οι πρώτοι κάτοικοι του νησιού ήταν πιθανότατα Φοίνικες ή Κάρες. Ο πρώτος οικισμός δημιουργήθηκε στη Φυλακωπή στην Εποχή του Ορείχαλκου. Οι πρώτοι κάτοικοι ήταν αλιείς τόνου. Οι ανασκαφές στη βορειοανατολική ακτή βρήκαν έναν τοίχο Μινωικής έμπνευσης που

ονομάστηκε «Δωμάτιο του πυλώνα» με θραύσματα από τοιχογραφίες.

Οι αρχαιότητες στο νησί καλύπτουν τρεις μεγάλες περιόδους: τον Κυκλαδικό πολιτισμό, τον Μινωικό πολιτισμό και τον Μυκηναϊκό πολιτισμό. Η κεραμική καλύπτει πολλές περιόδους και αποδεικνύει ότι το νησί είχε κατοικηθεί για πολύ χρόνο. Παρά το ότι ο οικισμός ήταν μικρός, οι επιδράσεις από άλλα νησιά ήταν εμφανείς. Η έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης (1600 π.Χ.) εξαφάνισε τα Μινωικά ίχνη, ενώ από τότε αυξήθηκε σημαντικά στα νησιά ο Μυκηναϊκός πολιτισμός.

Στη Φυλακωπή χρονολογείται αργότερα μια τεράστια κατασκευή παρόμοια με αυτές που βρέθηκαν στην Τίρυνθα, στην Πύλο και στις Μυκήνες. Πολλοί υποθέτουν ότι οι Μυκηναίοι κατέκτησαν το νησί και τοποθέτησαν κυβερνήτη. Τη δεκαετία του 1970 βρέθηκε ένα ιερό (με διάφορες νησιώτικες μορφές όπως η «Κυρία της Φυλακωπής»), το οποίο έχει δώσει πολύτιμα στοιχεία για τα έθιμα και τα τελετουργικά των κατοίκων.

Οι πρώτοι Δωριείς εγκαταστάθηκαν στις αρχές της 1ης χιλιετίας π.Χ. και δημιούργησαν έναν οικισμό στις ανατολικές ακτές του νησιού, βορειοδυτικά του σημερινού χωριού Τρυπητή. Από τον 6ο αιώνα π.Χ. η Μήλος έκοβε το δικό της νόμισμα.

Τον 3ο αιώνα π.Χ. άρχισε η κατασκευή του αρχαίου θεάτρου της Μήλου. Ο Φίλιππος Β΄ της Μακεδονίας νίκησε στη Μάχη της Χαιρώνειας (το 338 π.Χ.) και έγινε Κύριος σε ολόκληρη την Ελλάδα και τις Κυκλάδες. Και το 197 π.Χ. η Μήλος και ολόκληρη η Ελλάδα πέρασε στη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και στη συνέχεια στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία.

Η Αφροδίτη της Μήλου είναι πολύ γνωστό μαρμαρίνο άγαλμα του τέλους της ελληνιστικής εποχής (περί το 150 - 50 π.Χ.), το οποίο βρέθηκε την άνοιξη του 1820 σε αγροτική περιοχή της Μήλου. Το άγαλμα βρέθηκε σε 6 χωριστά κομμάτια και κατέληξε ένα χρόνο αργότερα στο Μουσείο του Λούβρου, όπου και εκτίθεται μέχρι σήμερα. Στο μουσείο της Μήλου υπάρχει πιστό αντίγραφο του, το οποίο στάλθηκε αργότερα ως δωρεά από το Λούβρο. Η Αφροδίτη της Μήλου θεωρείται καταπληκτικό έργο της ελληνιστικής τέχνης. Είναι σήμα κατατεθέν της Μήλου και ένα από τα σημαντικότερα αποκτήματα του Λούβρου.

Η Μήλος ανήκε κατά τους βυζαντινούς χρόνους στο Θέμα του Αιγαίου. Στη Μήλο βρίσκονται πολλές βυζαντινές εκκλησίες και μοναστήρια.

Από τον 11ο μέχρι και τον 14ο αιώνα Μικρασιάτες άρχισαν να φτάνουν στη Μήλο. Το 1207 Ενετοί κατέκτησαν το νησί της Νάξου και στη συνέχεια κυριάρχησαν στα περισσότερα νησιά του Αιγαίου, ιδρύοντας το Δουκάτο της Νάξου. Κατασκεύασαν το Ενετικό κάστρο της Μήλου.

Το Δουκάτο του Αρχιπελάγους πέρασε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και οι τελευταίοι Καθολικοί δούκες διέφυγαν για τη Βενετία. Το 1579 οι Κυκλάδες έγιναν Οθωμανική επαρχία. Η οθωμανική κυριαρχία διήρκεσε μέχρι το 1821, όταν τα νησιά επαναστάτησαν. Η Μήλος εντάχθηκε τελικά στο ελληνικό κράτος το 1830. Στη φωτογραφία το Αρχαιολογικό Μουσείο της Μήλου.

Οι Κατακόμβες της Μήλου είναι αρχαίο υπόγειο νεκροταφείο στη Μήλο, το οποίο χρονολογείται από τους πρωτοχριστιανικούς χρόνους (από τον 1ο μέχρι τον 7ο αιώνα μ.Χ.). Οι κατακόμβες αποτελούνται από υπόγειες αίθουσες και διαδρόμους λαξευμένους στον μαλακό ηφαιστειακό τόφφο. Οι κατακόμβες χωρίζονται σε τρεις επιμέρους ομάδες με συνολικά πέντε διαδρόμους κατά μήκος των οποίων έχουν λαξευτοί οι τάφοι. Είναι επισκέψιμες για το κοινό.

Η Μήλος έχει πολλές παραλίες εξαιρετικής ομορφιάς. Κάθε παραλία που πρόκειται να επισκεφτεί κάποιος κατά τη διαμονή του στο νησί, θα δει πως είναι εντελώς διαφορετική από τις άλλες και αυτός είναι ο λόγος που τις κάνει να ξεχωρίζουν, λόγω των ιδιαίτερων πετρωμάτων που τις περικλείουν. Πολλές είναι προσβάσιμες

από την ξηρά, ενώ άλλες είναι προσιτές μόνο από τη θάλασσα.